

Briselē, 17.1.2014.
SWD(2014) 10 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regula

**par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu, darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes
pakalpojumiem un turpmāku Eiropas darba tirgus integrāciju**

{COM(2014) 6 final}
{SWD(2014) 9 final}

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regula

par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu, darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku Eiropas darba tirgus integrāciju

1. PROBLĒMAS FORMULĒJUMS

1.1. Mobilitāte izaugsmei

Mobilitāte rada sociālos un ekonomiskos ieguvumus. Lielāka iekšējā ES darbaspēka mobilitāte paplašinās nodarbinātības iespējas darba ņēmējiem un palīdzēs darba devējiem labāk un ātrāk aizpildīt brīvās darbvietas. Tas palīdz attīstīt Eiropas darba tirgu ar augsta līmeņa nodarbinātību (ES līguma 9. pants). Labāk integrēts dažādu valstu darbaspēka tirgus ļautu ES savstarpēji saistītām ekonomikām labāk pielāgoties asimetriskiem satricinājumiem.

1.2. Nav realizēta darba ņēmēju pieaugusī gatavība brīvi pārvietoties

Krietni ir pieaudzis tādu darba ņēmēju skaits, kas ir norādījuši "stingru apņemšanos" (t.i., daļa no tiem, kas plāno migrēt turpmākajos 12 mēnešos) pārcelties strādāt uz ārzemēm. Pieaugums vērojams arī attiecībā uz reģistrēšanos *EURES* portālā.

Patlaban tikai aptuveni 325.000 cilvēku caurmērā katru gadu pārceļas strādāt uz citu dalībvalsti, savukārt ekstrapolācijas aptaujās liecina, ka aptuveni 2,9 miljoni ES pilsoņu vēlas pārcelties tuvāko 12 mēnešu laikā (1,2M ES iedzīvotāju). Tas ir nozīmīgs mobilitātes potenciāls un izaicinājums *EURES* tīklam.

Visizplatītākās paredzamās vai sastopamās praktiskās grūtības ir saistītas ar attiecīgās valodas prasmes trūkumu, lai stātos darba attiecībās, kā arī grūtības atrast darbu. ES var dot savu ieguldījumu, palielinot informētību par nodarbinātības iespējām visā Savienībā un izstrādājot attiecīgus atbalsta pakalpojumus, lai sekmētu pieņemšanu darbā ES valstīs. Tas būs *EURES* tīkla uzdevums.

1.3. *EURES* tīkls

EURES ir Eiropas Komisijas un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstu (ES dalībvalstis plus Norvēģija, Islande un Lihtenšteina) valsts nodarbinātības dienestu (VND) sadarbības tīkls brīvo darbvietau apmaiņai un darba ņēmēju mobilitātes veicināšanai ES ietvaros. Šobrīd pastāv piecas galvenās nepilnības *EURES* tīkla darbībā:

- visām dalībvalstīm ir pieejams nepilnīgs brīvo darba vietu un CV saraksts ES līmenī (**darba tirgus pārskatāmība**);
- ierobežota atbilstības noteikšanas iespēja *EURES* portālam, kas apkopo brīvās darbvietas un CV informāciju ES līmenī, sakarā ar nepietiekamu savstarpējo semantisko izmantojamību datiem, kuri tiek saņemti no valstu brīvo darbvietau sistēmām (**automatizētais datu salīdzināšanas potenciāls**);

- nevienmērīga piekļuve *EURES* tīklam, pakalpojumiem visās ES valstīs, jo darba meklētāji un darba devēji sistemātiski nesaņem visu nepieciešamo informāciju par *EURES* tīklu, kā arī nesaņem piedāvājumu tālākai palīdzībai pirmajā darbā pieņemšanas posmā (**integrēta pieeja**);
- ierobežota pieejamība atbalstam saistībā ar datu salīdzināšanu, pieņemšanu darbā un iekārtošanu darbā tiem darba meklētājiem un darba devējiem, kas ir norādījuši interesi par darbaspēka mobilitāti ES ietvaros, tostarp par piekļuves iegūšanu gan aktīvajiem darba tirgus pasākumiem un informācijai, gan padomam par sociālo nodrošinātību (**atbalsta pakalpojumi**);
- neefektīva dalībvalstu apmaiņa ar darba tirgus informāciju par valstu darbaspēka nepietiekamību un pārpalikumu, kas kavē mērķtiecīgāku praktisko sadarbību *EURES* tīklā (**informācijas apmaiņa un sadarbība**).

1.3.1. *Nepilnīgs brīvo darbvieta saraksts un CV pieejamība ES līmenī*

Tiek lēsts, ka vidēji tikai aptuveni 30 % valstu brīvo darba vietu ievieto *EURES* portālā. Šis rādītājs lielā mērā atšķiras dažādās valstīs, no 80 % no Čehijas Republikas līdz 0 % no Bulgārijas un Horvātijas¹.

Pašlaik Eiropas līmenī nav automatizētas elektroniskās CV vai citu darba meklētāju profila informācijas apmaiņas. CV apmaiņa notiek manuāli starp *EURES* konsultantiem. Šāda prakse aptver tikai nelielu CV skaitu, un tāpēc no tās izrietošās atbilstības noteikšanas iespējas ir ļoti ierobežotas. Pārskatāmības trūkums saistībā ar CV ierobežo darba devēju izredzes atrast potenciālos kandidātus ar vajadzīgajām un vēlamajām prasmēm un kompetenci. Tas ne tikai ierobežo viņu patstāvīgi izmantojamās iespējas, bet arī ierobežo no *EURES* konsultantiem saņemtā atbalsta efektivitāti, jo viņi ir atkarīgi no netiešas piekļuves CV informācijai, izmantojot *EURES* konsultantus citās valstīs, taču viņiem nav tiešas piekļuves.

1.3.2. *EURES portāla ierobežotās iespējas*

Augstas kvalitātes atbilstības noteikšanai ES līmenī brīvajām darba vietām ar darba meklētājiem ir vajadzīga piemērota klasifikācijas sistēma un saskaņoti vienoti standarti gan par brīvo darbvieta, gan CV informāciju. Patlaban *EURES* portāls, tāpat kā daudzas valstu sistēmas, lieto Starptautisko standartizēto profesiju klasifikāciju (*ISCO*).

ISCO nav pietiekami detalizēts instruments, lai atbalstītu nodarbinātībai atbilstības noteikšanu. Eiropas Komisija izstrādā Eiropas klasifikāciju, kas attiecas uz prasmēm, kompetenci, kvalifikāciju un profesiju klasifikāciju (tagad sauc par *ESCO*). Dalībvalstīm nav pienākums nodrošināt kartēšanu starp to nacionālajām sistēmām un šo Eiropas klasifikāciju, lai atļautu automatizētu Eiropas atbilstības noteikšanu.

1.3.3. *Nevienāda piekļuve EURES pakalpojumiem ES ietvaros*

Tā kā nav konsekvantas pieejas potenciālajiem lietotājiem sniedzamās pamatinformācijas organizēšanā un piekļuves *EURES* pakalpojumiem, var tikt zaudētas mobilitātes un nodarbinātības iespējas, jo lietotāji nav pilnībā informēti par to, kādus pakalpojumus viņi var sagaidīt vai ka pakalpojumus beidzas pie valstu robežām, jo nav pretējās puses, kas nodrošina nepieciešamo pakalpojumu citā valstī.

1.3.4. *Mobilitātes atbalsta pakalpojumi*

Pašreizējiem *EURES* pakalpojumiem ir trīs ierobežojumi: a) lielāko daļu pakalpojumu veido informācija un vispārēja rakstura norādījumi, un tie neatbalsta atbilstības noteikšanu,

¹ BG, HR: Trūkst tehniskās sadarbības starp valstu sistēmām un *EURES*. Turpinās darbs, lai labotu situāciju.

iekārtošanu darbā vai pieņemšanu darbā, b) nav garantēta piekļuve aktīviem darba tirgus pasākumiem (ADTP) no valsts izbraucošo mobilitātei un c) ir neatbilstīga sadarbība un/vai koordinācija ar pakalpojumiem, kas risina citus mobilitātes šķēršļus, piemēram, tādus, kas ir saistīti ar sociālo nodrošinājumu un sociālo palīdzību.

1.3.5. Informācijas apmaiņa un sadarbība

Dalībvalstis var pielāgot savu mobilitātes politiku, ņemot vērā ekonomiskās norises, kas ietekmē attiecīgās valsts darba tirgu, taču tas nav darīts sistemātiski un, protams, nekonsultējoties ar citām dalībvalstīm. Jābūt līdzekļiem un procedūrām, lai kopīgi izskatītu izpētes datus ar mērķi atbalstīt saskaņotas atbildes izstrādāšanu.

Efektīva starpvalstu sadarbība attiecībā uz darbaspēka mobilitāti ES ietvaros paredz vienošanos par kopīgiem mērķiem (kopīgs redzējums) un regulējumu koordinācijai starp dalībvalstīm operatīvā līmenī, tas nozīmē sistemātisku un intensīvu informācijas apmaiņu, kopīgus instrumentus un skaidru pienākumu sadali. Šodien nav nedz vienošanās par kopīgiem mērķiem, nedz koordinācijas regulējuma.

1.4. Kurš un kā tiek ietekmēts

Visvairāk skartās grupas ir darba ņēmēji, jo īpaši darba meklētāji, un darba devēji

Nav īstenota darba ņēmēju stiprā apņemšanās būt mobiliem. Ierobežota brīvo darba vietu pārredzamība un nepietiekams atbalsts, lai tiktu pārvarētas tādas praktiskās grūtības kā, piemēram, centieni atrast darbu un pielāgoties citas dalībvalsts kultūrai un valodai, kavē darba ņēmēju brīvas pārvietošanās tiesību brīvprātīgu izmantošanu.

Darba devējiem nav piekļuves Eiropas darba tirgū pieejamo talantu sarakstam. Tas īpaši attiecas uz darba devējiem, kuriem ir neaizpildītas darba vietas, kas uzskatāmas par šauras specializācijas profesijām vietējā darba tirgū, taču citur ES ietvaros ir pieejami darba meklētāji ar attiecīgām prasmēm un kompetenci.

1.5. Iejaukšanās nepieciešamība

Trūkumu galvenie iemesli ir saistīti ar pašreizējo *EURES* regulējumu:

- **neskaidri dalībvalstu pienākumi**, kas rada plašas interpretācijas iespējas un ļauj dalībvalstīm nesniegt ziņas par visām brīvajām darbvietām un piemērotu darba tirgus informāciju, lai uzturētu administratīvos šķēršļus un birokrātiju attiecībā uz piekļuvi ES darba tirgus informācijai gan darba meklētājiem, gan darba devējiem;
- **nepietiekama dalībvalstu gatavība brīvprātīgi sniegt pakalpojumus darba meklētājiem un darba devējiem attiecībā uz ES iekšējo darbaspēka mobilitāti**, jo īpaši saistībā ar brīvo darbvietu piedāvājumu *EURES* portālam, Eiropas brīvo darbvietu redzamību valstu darba vietu portālos, piekļuvi mobilitātes atbalsta pakalpojumiem;
- **pārmērīga paļaušanās uz dalībvalstu brīvprātīgu sadarbību *EURES* tīkla funkcionēšanai kopumā**, kas noved pie nepietiekama progressa sadarbības sistēmu veidošanā, jo īpaši attiecībā uz automātisku CV koplietošanu, privāto nodarbinātības dienestu iekļaušanu *EURES* sistēmā valsts līmenī, vienota mobilitātes pakalpojumu kataloga sagatavošanu;
- **saskaņotas pieejas neesamība par to, kā un kur sākt darboties *EURES* kā decentralizēts tīkls starptautiskās sadarbības mērķiem**, ļauj dalībvalstīm darboties pelēkajā zonā gan attiecībā uz Eiropas, gan nacionālajām interesēm, mobilitātes politikas neesamības gadījumā virzot dalībvalstu darbību koordināciju *EURES* tīklā;

- **Komisijas ierobežotas koordinēšanas pilnvaras**, stipri ierobežojot politikas sviras, lai novērstu nepilnības *EURES* tīkla darbībā, jo īpaši izstrādājot instrumentus un līdzekļus darba tirgus izpētes datu noskaidrošanai un analīzei.

2. SUBSIDIARITĀTES ANALĪZE

EURES juridiskais pamats ir atrodams LESD 45. un 46. pantā un it īpaši LESD 46. pantā, kas attiecas uz ciešu sadarbību starp dalībvalstu nodarbinātības dienestiem un paredz izveidot piemērotu sistēmu, lai darba piedāvājumus sasaistītu ar darba pieteikumiem.

Šī iniciatīva ievēro subsidiaritātes un proporcionalitātes principu. Šajā priekšlikumā ir cieši savstarpēji saistīti atsevišķi konkrēti pasākumi. Tie cits citu pastiprina un kopā padara *EURES* tīklu par efektīvu instrumentu ikvienam darba meklētājam vai darba devējam, kas ir ieinteresēts darbaspēka mobilitātē ES ietvaros. Pasākumu kopums, ko uzskata par piemērotu, ņemot vērā bezdarbnieku situāciju valstu darba tirgū, darba meklētāju norādītās vajadzības ("stingri nodomi") un (tehnoloģiskās) attīstības brīvo darbvieta un darbā pieņemšanas tirgū.

Tā kā brīvo darbvieta, darba pieteikumu un CV noskaidrošana pāri robežām un izrietošā darba ņēmēju nodarbināšana paredz vienotus pamatprincipus sadarbībai starp organizācijām dažādās dalībvalstīs, vienas pašas dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt priekšlikuma mērķi, tāpēc ir nepieciešama rīcība ES līmenī.

Pasākumi nepārsniedz mērķu sasniegšanai nepieciešamos ietvarus.

Darba ņēmēju pārvietošanās brīvība ir viena no pamattiesībām, un šī instrumenta mērķis ir to nostiprināt, veicinot tās īstenošanu.

3. MĒRĶI

Šīs iniciatīvas galvenais mērķis ir turpināt virzīties uz integrētu Eiropas darba tirgu. Tas nozīmē to, ka *EURES* ir efektīvs instruments ikvienam ES darba ņēmējam, darba meklētājam un darba devējam, kas ir ieinteresēts darbaspēka mobilitātē ES ietvaros.

Lai sasniegtu šo vispārīgo mērķi, ir noteikti šādi **konkrēti mērķi** :

1. panākt *EURES* portālā gandrīz pilnīgu brīvo darbvieta piedāvājumu ar tūlītēju piekļuvi tām pašām darbvieta darba meklētājiem visā Eiropā kopā ar plašu CV sarakstu, no kura reģistrēti darba devēji var pieņemt darbā;
2. dot iespēju *EURES* portālam veikt labu automatizētu brīvo darbvieta, darba pieteikumu un CV atbilstības noteikšanu, tulkojot visās ES valodās un gūstot izpratni par valsts līmenī iegūtajām prasmēm, kompetenci, profesiju un kvalifikāciju;
3. padarīt pamatinformāciju par *EURES* tīklu pieejamu visā Eiropas Savienībā ikvienam darba meklētājam vai darba devējam, kas meklē klientu pakalpojumus pieņemšanai darbā, un pastāvīgi piedāvāt jebkurai ieinteresētajai personai piekļuvi *EURES* tīklam;
4. palīdzēt visām šādām ieinteresētām personām ar atbilstības noteikšanu, pieņemšanu darbā vai iekārtošanu darbā, izmantojot *EURES* tīklu;
5. atbalstīt *EURES* tīkla darbību, apmainoties ar informāciju par valstu darbaspēka nepietiekamību un pārpalikumu un koordinējot darbības visās dalībvalstīs.

4. POLITIKAS IESPĒJAS

4.1. 1. iespēja: "Nekādi jauni pasākumi"

Pielāgošanās jau ir uzsākta (Komisijas 2012. gada lēmums par *EURES*) tīkla darbībā, darba organizēšanā starp dažādiem dalībniekiem, *EURES* darbības mērķu un pakalpojumu piedāvājumu formulēšana turpināsies esošās Regulas Nr. 492/2011 ietvaros tās pašreizējā formā.

4.2. 2. iespēja: "Lisabonizācija"

Šis variants ir vērsts uz to, lai ātri atrisinātu Eiropas Parlamenta iesniegto pieprasījumu, neieviešot nekādas turpmākas izmaiņas un saglabājot *status quo*. Tas radītu divas secīgas darbības: pirmkārt, Regulas Nr.492/2011 38. panta aizstāšanu un turpmāko grozījumu izdarīšanu šajā Regulā, ja runa ir par pilnvarām, kas piešķiramas Komisijai, lai īstenotu Regulu Nr. 492/2011 saskaņā ar Lisabonas līguma jaunajiem noteikumiem, un, otrkārt, jauna *EURES* lēmuma sagatavošanas procedūras sākšanu saskaņā ar pārskatīto Regulu.

4.3. 3. iespēja: "*EURES* modernizēšana un stiprināšana"

Šī iespēja pastiprinās *EURES* tiesisko regulējumu, apvienojot brīvo darba vietu un darba pieteikumu noskaidrošanas mehānisma noteikumu modernizāciju ar *EURES* pakalpojumu piedāvājuma nodošanas pastiprināšanu un *EURES* tīkla darbības racionalizāciju.

Saskaņā ar šo izvēli *EURES* juridiskais pamats tiks integrēts atsevišķā Regulā, tiks pastiprināti esošie pienākumi un tiks pievienoti jauni, ņemot vērā šādus aspektus:

- **Darba tirgus pārredzamība (pārredzamība).** Pašreizējie pienākumi apmainīties ar brīvajām darba vietām tiks pastiprināti un precizēti, dalībvalstīm ieviešot saistības a) darīt pieejamas Eiropas Nodarbinātības dienestiem visas brīvās darbvietas, kas ir publicētas valsts līmenī; b) darīt pieejamu Eiropas Nodarbinātības dienestiem visu darba meklētāju CV informāciju un c) nodrošināt *EURES* portāla piesaistīšanu, skaidri redzamu un meklējamu, izmantojot visus valstu darba meklēšanas portālus, tādējādi atvieglojot piekļuvi Eiropas brīvajām darbvietām tuvumā.
- **Uzlabota sadarbība (automatizēts atbilstības noteikšanas potenciāls).** Dalībvalstīm būs pienākums nodrošināt pilnīgu savstarpēju izmantojamību saskaņā ar tehniskajiem standartiem un formātiem starp valstu sistēmām un *EURES* portālu. Pienākums nodrošināt savstarpēju izmantojamību nosaka Regulas vienotā sistēma, un brīvo darbvietu un CV nodošanai tām jāizmanto tehniskie standarti un formāti, arī saistībā ar kartēšanu uz un no klasifikācijām.
- **Integrēta pieeja.** Dalībvalstis nodrošinās, ka visi darba meklētāji un darba devēji, kas pieprasa klientu pakalpojumus no nodarbinātības dienesta, saņem pamatinformāciju par *EURES* tīklu vai tiek informēti par to, un ka tiem tiek skaidri jautāts, vai viņi vēlētos saņemt papildu palīdzību ("*EURES* piedāvājums").
- **Darba ņēmēju uzlabota piekļuve mobilitātes atbalsta pakalpojumiem (atbalsta pakalpojumi).** Dalībvalstīm jānodrošina piekļuve darba meklēšanas un darbā pieņemšanas palīdzībai visiem darba meklētājiem un darba devējiem, kas ir norādījuši, ka viņi vēlētos izmantot *EURES* tīklu. Turklāt piekļuve aktīviem darba tirgus pasākumiem (ADTP) nedrīkst būt atkarīga no ES darba ņēmēja pilsonības vai nodarbinātības vietas. Turklāt attiecībā uz sociālo nodrošinājumu jāsniedz konkrēta informācija un palīdzība (nodošana izskatīšanai kompetentā iestādē).
- **Informācijas apmaiņa un sadarbība.** Dalībvalstīm būs pienākums a) apmainīties ar darba tirgus izpēti datiem; b) koordinēt rīcību saskaņā ar savāktajiem datiem.

4.4. 4. iespēja: "3. iespēja plus ES partnerattiecību nolīgumi"

4. iespēja ietver *EURES* tīkla modernizāciju saskaņā ar 3. iespējas aprakstu un pilnvarojumu Komisijai sākt partnerattiecības visā ES mērogā ar privātiem nodarbinātības dienestiem

Saskaņā ar 3. izvēli dalībvalstis rīkojas kā kontrolētāji attiecībā uz privāto nodarbinātības dienestu piekļuvi *EURES* tīklam. Saskaņā ar 4. izvēli Komisija arī tiks pilnvarota paredzēt partnerattiecību nolīgumus uz vienlīdzīga pamata ar dalībvalstīm attiecībā uz šiem pakalpojumu sniedzējiem, Komisija arī pārņemtu dalībvalstu papildu pienākumus attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu, garantējot 5.3. punktā minēto savstarpējo izmantojamību utt.

5. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

5.1. 1. iespēja: Nekādi jauni pasākumi

Kopumā tiks saglabāts ar 2012. gada *EURES* lēmumu sāktais reformu process. Taču tā īstenošanas ātrums samazināsies, jo tiesā izskatāmā lieta procesā ir radījusi juridisku nenoteiktību.

Ja Komisija gaida, kamēr tiesa pieņem lēmumu, tā netieši signalizē iesaistītajām pusēm, ka reformu centieni galu galā var tikt aizkavēti.

Tas nozīmē, ka šī iespēja varētu destabilizēt un aizkavēt 2012. gada lēmuma pieticīgo reformu un acīmredzot neviena no iepriekš norādītajām nepilnībām netiktu izskatīta.

5.2. 2. iespēja: Lisabonizācija

Šī iespēja paredz, ka Komisijai ir jārīkojas ātri attiecībā uz procedūras uzsākšanu lēmumam saskaņā ar pārskatīto Regulu, lai apstiprinātu *EURES* nepārtrauktās saistības 2012. gada reformas īstenošanā.

Regulas Nr. 492/2011 38. panta pārskatīšana nodrošinās pamatu tālākiem grozījumiem *EURES* tīklā. Tas ļaus Komisijai turpmāk pieņemt īstenošanas un/vai deleģētos aktus, pamatojoties uz Regulas II nodaļu. Tādējādi tā nodrošina pamatu turpmākām reformām. Tomēr šādas reformas tiks ierobežotas līdz nebūtiskiem elementiem vai īstenošanas pasākumiem, jo tie nevar pārsniegt Regulas pašreizējās darbības jomu.

Šī iespēja varētu nodrošināt pietiekamu pamatu, lai turpinātu ar pārredzamību valstu darba tirgū līdz integrētas pieejas pakāpei.

Taču iespēja nevarētu pilnībā atrisināt kļūmes automatizētā atbilstības noteikšanā, nepastāvot kartēšanas pienākumam starp valsts un Eiropas klasifikāciju, iekļaušanā, ja nav pienākuma sniegt pamatinformāciju un to nodot visās situācijās, kad darba devēji un darba meklētāji lūdz klientu apkalpošanas dienestus iekārtot darbā, atbalsta pakalpojumus, ja nav oficiāli saskaņotas pakalpojumu paketes, kā arī informācijas apmaiņā un sadarbībā, ja nav skaidri definētas darbības jomas apmaiņai ar informāciju par darba tirgus izpēti. Tāpēc šī iespēja pilnībā neatrisinās četrus konstatētos trūkumus.

5.3. 3. iespēja: *EURES* modernizēšana un stiprināšana

5.3.1. Pārredzamība

Ietekmes

Apmaiņā iesaistīto un apgrozībā esošo brīvo darbviētu skaita palielināšana Eiropas līmenī vairo izredzes darba meklētājiem atrast pieejamās vietas. Grūti novērtēt, cik liels skaits papildu brīvo darbviētu būs pieejams, jo nav visaptveroša pārskata par dažādiem nolīgumiem

ar privātiem nodarbinātības dienestiem dalībvalstīs, kā arī trūkst datu par brīvo darbvietu lielumu ar VND decentralizētos līmeņos.

Sistemātiskāka pieeja darba pieteikumu un CV vākšanai un koplietošanai *EURES* portālā uzlabos izredzes darba devējiem, ka viņu brīvajām darbvietām ir pieejami piemēroti kandidāti.

Padarot *EURES* brīvās darbvietas redzamas valstu darba meklēšanas portālos, darba meklētājiem tiks nodrošināta vieglāka piekļuve Eiropas nodarbinātības iespējām. Tā kā valstu darba meklēšanas portāli dabiski ir pirmā vieta, kur tiek meklēts darbs, sniedzot skaidri redzamu iespēju Eiropas brīvo darbvietu meklēšanā, darba meklētāji iegūst pilnīgāku priekšstatu par nodarbinātības iespējām.

Izmaksas

Visas dalībvalstis jau ir izveidojušas (vai sagatavojušas izmantot) mehānismu brīvo darbvietu apmaiņai ar *EURES*. Šo mehānismu paplašināšana, lai iekļautu CV informāciju, radīs izdevumus, kuru apmērs ir atkarīgs no vairākiem faktoriem. Ja esošās sistēmas var paplašināt, lai iekļautu CV informāciju, izmaksas var būt salīdzinoši zemas, savukārt gadījumā, ja ir jāievieš pilnīgi jauna sistēma, izmaksas būs krietni augstākas. Lielāko daļu nepieciešamās programmatūras Komisija piegādās bez maksas. Jaunas sistēmas izstrādāšanas aptuvenās izmaksas varētu sasniegt apmēram 100.000 EUR un gada uzturēšanas izmaksas apmēram 12.000 EUR.

Izmantojot saskarni *API*, katrs *EURES* pakalpojumu sniedzējs spēj īstenot *EURES* datu atpakaļnosūtīšanu uz savu tiešsaistes pakalpojumu par zemu cenu. Tiek lēsts, ka integrācijai 3 vai 4 cilvēkiem vajadzētu strādāt dažas darba dienas.

5.3.2. Automatizēta atbilstības noteikšana

Ietekme

Ieguvumi, ko dod kopējie Eiropas standarti, ir acīmredzami: tas ļauj darba meklētājiem un darba devējiem faktiski daudz labāk saprast tirgus partnera profilu. Šāds Eiropas līmeņa darba aprakstu un meklētāju profilu standarts būtu milzīgs solis ceļā uz lielākā mērā integrētu Eiropas darba tirgū, tajā pašā laikā padarot pievilcīgāku *EURES* portāla izmantošanu darba ņēmējiem un darba devējiem no dažādām valstīm.

Visu *EURES* pakalpojumu sniedzēju pabeigta kartēšana uz *ESCO* veicinās ES mērogā cilvēku atbilstības noteikšanu darbiem, ņemot vērā darba meklētāju individuālos prasmju profilus un darba devēju konkrētās vajadzības. Tā kā *ESCO* būs vairākās valodās, darba tirgus informācijas valoda nav tik svarīga.

Izmaksas

Esošo IT sistēmu pielāgošana pilnīgai Eiropas savstarpējai semantiskai izmantojamībai radīs sākotnējās izmaksas. Tiem valsts nodarbinātības dienestiem (piemēram, Francijā un Čehijā), kam ir savas klasifikācijas sistēmas, kuras ietver gan profesijas, gan prasmes un kompetences, nepieciešamo kartēšanas inventarizāciju uz un no *ESCO* var veikt kā daļu no regulārajiem atjauninājumiem, kas ir vajadzīgi šādām sistēmām. Attiecībā uz citiem valsts nodarbinātības dienestiem (aptuveni 80 % no visiem), kas izmanto profesiju klasifikācijas, pamatojoties uz *ISCO*, nevajadzēs veikt atsevišķu uzskaiti.

Precīzas kartēšanas izmaksas nav viegli aprēķināt, un dalībvalstīm tās stipri atšķirsies atkarībā no konkrētās sistēmas. Faktiski efektīva atbilstības noteikšanas sistēma ir modernu darba tirgus iestāžu elementāra un būtiska iezīme, un tāpēc šādas sistēmas izveidošanas un uzturēšanas izmaksas nevar tieši saistīt tikai ar *EURES* reformu. Līdz ar to *EURES* reforma ir jāuztver kā iespēja, bet nevis iemesls šādas sistēmas ieviešanai.

Visi var izmantot iespēju iziet no savām pašreizējām klasifikācijām un pilnībā pieņemt *ESCO*. Tas izslēgtu jebkādas turpmākās uzturēšanas un atjaunināšanas izmaksas valstu klasifikācijām.

5.3.3. Integrēta pieeja

Ietekmes

Izplatīta un sistemātiskāka pieeja, integrējot *EURES* pakalpojumu piedāvājumā, varētu nodrošināt, ka visiem ieinteresētajiem darba meklētājiem un darba devējiem ES ietvaros pamatā ir tāda paša līmeņa piekļuve *EURES* tīklam un iespēja saņemt skaidru un pilnīgu informāciju par to, ko *EURES* var darīt, kad un kā.

Pamatinformācijas nodrošināšanas paplašināšana, lai aptvertu visus nodarbinātības pakalpojumus, kas tiek piedāvāti klientiem, *EURES* tīklā vairo informācijas nodrošināšanas ietekmi uz darba meklētājiem un darba devējiem, tādējādi palielinot atbilstības noteikšanas iespējas, kas pārsniedz pašreizējo VND daļu. Tā kā tas skar pamata instrumentu, kas nodrošina piekļuvi galvenajām mērķgrupām, tam jābūt derīgam ne tikai valsts nodarbinātības dienestiem, un neatkarīgi no tā, vai šādi nodarbinātības dienesti izvēlas pieteikties līdzdalībai un tiek vai netiek apstiprināti par *EURES* pakalpojumu sniedzējiem (*EURES* partneru).

Izmaksas

Tā kā *EURES* informācija var tikt iekļauta klientu pārvaldības standarta procesos, gan valsts nodarbinātības dienestiem, gan citiem iespējamiem *EURES* pakalpojumu sniedzējiem, jābūt zemām administratīvajām izmaksām.

Dalībvalstīm ar samērā labi attīstītu *EURES* tīklu nebūs izmaksu pieauguma, jo vai nu pakalpojumu līmenis jau ir sasniedzis vai pārsniedzis potenciālās prasības, vai arī tāpēc, ka ir pieejams pietiekams resursu daudzums valsts *EURES* tīklos. Valsts nodarbinātības dienesti, kas ir veiksmīgi integrējuši *EURES*, jau ir informējuši darba meklētājus, izmantojot savus standartizētos procesus.

5.3.4. Atbalsta pakalpojumi

Ietekme

EURES pakalpojumu piedāvājuma paplašināšana ar mērķtiecīgiem mobilitātes atbalsta pakalpojumiem palīdzēs darba ņēmējiem pārvarēt mobilitātes šķēršļus, jo viņiem trūkst nepieciešamo ekonomisko resursu, lai pilnībā realizētu savu potenciālu vai prezentētu savu pievilcību darba tirgū.

Ģeogrāfisko ierobežojumu likvidēšana attiecībā uz valsts darba tirgus programmām darba meklētājiem, kas ir ieinteresēti strādāt citā ES dalībvalstī, nodrošina *EURES* personālam tos pašus instrumentus, kas ir pieejami valsts darba tirgū, lai atvieglotu pāreju uz darbu un palīdzētu aizpildīt brīvās darbvietas. Tādējādi tas radīs vairāk iespēju darba ņēmējiem.

Paredzētie noteikumi palīdzēs darba devējiem aizpildīt brīvās darbvietas ātrāk, jo *EURES* tīkls papildinās efektīvāk nekā iekšzemes nodarbinātības dienesti. Ar *EURES* tīkla starpniecību būs pieejams plašāks kandidātu saraksts, palielinot iespējas atrast kandidātus ar piemērotām prasmēm. Mazie un vidējie uzņēmumi gūs labumu it īpaši no stiprākiem pakalpojumiem darba devējiem, jo samazināsies laiks, kas nepieciešams pieņemšanai darbā, kā arī būs zemākas vispārējās transakciju izmaksas.

Uzlabojumi, tostarp jo īpaši atbalsts pēc pieņemšanas darbā, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem būs svarīgāki nekā lieliem uzņēmumiem, kas bieži vien ir izveidojuši savas sistēmas, lai pieņemtu darbā un integrētu darba ņēmējus no ārvalstīm. Arī maksāt par šādu

atbalstu tiem nav tik liela problēma, savukārt maziem un vidējiem uzņēmumiem varētu būt mazāka vēlēšanās vai iespēju to izdarīt.

Izmaksas

Izmaksu lielāko daļu veido atsevišķi mobilitātes atbalsta pakalpojumi, t.i., palīdzība darba meklētājiem un darba devējiem. Šīs izmaksas ir atkarīgas no piedāvājuma rakstura un individuālajām vajadzībām. Kā tādas tās ir mainīgas un ir tieši saistītas ar cilvēku ievirzīšanu nodarbinātībā. *EURES* mācību programmā, ko Komisija finansē Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas ietvaros, var segt personāla apmācību, lai pārfokusētu darbības saistībā ar atbilstības noteikšanu, pieņemšanu darbā un iekārtošanu darbā.

Ciktāl tas attiecas uz piekļuvi aktīviem darba tirgus pasākumiem (ADTP) un jo īpaši valodas kursiem, iekšējās aplēses sasniedz 50–250 eiro katram dalībniekam. Šāda summa principā segtu tiešsaistes kursus, kas ilgst aptuveni 6 mēnešus un ietver tiešsaistes apmācību (neatkarīgi no līmeņa). Tomēr pašlaik tirgū pazeminās izmaksas visām valodām un var darboties apjoma ekonomija.

Pamatojoties uz vairākiem pieņēmumiem, pēc ļoti aptuveniem aprēķiniem, kopējās gada papildu izmaksas par informāciju un palīdzības sniegšanu darba meklēšanā ir apmēram 33,3 miljoni informācijai un 16 miljoni palīdzības sniegšanai darba meklēšanā.

Valstu aktivitātēm, jo īpaši *EURES* tīkla darbība valsts līmenī (Valsts koordinācijas birojs) un shēmu izstrādāšana speciāliem mobilitātes atbalsta pakalpojumiem vietējā, reģionālā, valsts un pārrobežu līmenī, būs tiesības saņemt finansējumu no Eiropas Sociālā fonda (ESF) laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam saskaņā ar attiecīgajām ieguldījumu prioritātēm.

Dalībvalstīm var būt iespējas esošo *EURES* personālu pārvietot no vairāk vispārīgas informācijas un komunikācijas aktivitātēm uz *EURES* tīklu atbilstības noteikšanas, pieņemšanas darbā un iekārtošanas darbā uzdevumiem. Visiem vairāk nekā 900 *EURES* konsultantiem tīklā principā jāklūst par ES atbilstības noteikšanas ekspertiem un jākoncentrējas uz darbā pieņemšanas rezultātiem. Var sagaidīt, ka to vispārējie informācijas pasākumi būs mazāk nozīmīgi, jo nākotnē integrēta pieeja atvedīs klientus un tur, kur vispārīgi stimulēšanas pasākumi vēl joprojām būs nepieciešami, tos var samazināt vai vispār atstāt pie frontes līnijas/mazāk specializētam personālam un/vai e-pakalpojumiem.

5.3.5. EURES pārvaldība un nodarbinātības dienestu sadarbība

Ietekme

Ar strukturētu pārskatu sniegšanu un uzraudzību, sniedzot piemērotus darba tirgus datus par darbaspēka pārpalikumu un nepietiekamību darba tirgū, valsts nodarbinātības dienestiem un citiem *EURES* pakalpojumu sniedzējiem (*EURES* partneriem) būs nepieciešamā informācija, lai kopīgi plānotu saskaņotas darbības *EURES* tīklā, piemēram, nodrošinot, ka pasākumi ir vērsti uz sektoriem, kur to ieguldījums būs visefektīvākais. Kopīga plānošana arī nodrošinās partnera atbalstu citā dalībvalstī, piemēram, lielāku mērķtiecīgu mobilitātes atbalstu, lai konkrēta ES darba ņēmēju grupa nosūtīšanas valstī saņem nepieciešamo atbalstu šo ES darba ņēmēju uzņemšanā valstī.

Izmaksas

Dalībvalstīm varētu būt sākotnējās izmaksas, lai izveidotu informācijas sistēmu, ieskaitot pakalpojumu izmaksas (pamatā esošo datu vākšanas mehānismu pārskatīšana valsts nodarbinātības dienestā un uzņēmējdarbības procesu pārbaude). Saistībā ar koriģētiem uzņēmējdarbības procesiem, datu protokolu pārskatīšanu vai ieviešanu, izmantojot privātus nodarbinātības dienestus un piemērotus konsultāciju procesus valsts līmenī, varētu būt iespējamas IT un apmācības izmaksas.

5.4. Politikas 4. iespēja: 3. iespēja plus ES partnerattiecības ar privātiem nodarbinātības dienestiem

Ietekmes

Ar šādu ES līmeņa autorizācijas mehānismu var tikt nodrošināta labāka piekļuve nodarbinātības mobilitātes pakalpojumiem neatkarīgi no valsts apsvērumiem. Tas, domājams, palielinātu *EURES* pakalpojumu sniedzēju (*EURES* partneru) skaitu salīdzinājumā ar iespēju, ja jaunie pakalpojumu sniedzēji ir tikai vienojušies dalībvalstu līmenī valsts pilnvarošanas sistēmu ietvaros. Bez ietekmes uz *EURES* tīklu šai iespējai varētu būt divas plašākas sekas nodarbinātības dienestu tirgū.

Virkne problēmu ir saistīta ar Komisijas lomu un Komisijas un atsevišķu dalībvalstu attiecībām:

Pirmkārt, pastāv risks, ka paplašināta Komisijas loma konfliktēs ar atsevišķu dalībvalstu lomu. Otrkārt, Komisija varētu uzņemties tiešu atbildību par kvalitātes nodrošināšanu darbībām, ko veic pilnvaroti pakalpojumu sniedzēji, lai gan pašlaik Komisijas dienestiem nav šādu funkciju. Treškārt, iznākums lielā mērā būs atkarīgs no attiecīgo dalībnieku, it īpaši privāto nodarbinātības dienestu (PND), vēlmes iesaistīties jauna veida sadarbībā, atzīt ieguvumus, ko dod līdzdalība *EURES* tīklā, kā arī vajadzību Komisijai atrast pēc iespējas labāku sapratni ar visiem varbūtējiem iesaistītajiem PND dalībniekiem.

Izmaksas

Šādas sistēmas izveidošana ES līmenī varētu būt samērā dārga Komisijas personāla izmaksu ziņā. Kamēr ir jāvada attiecības tikai ar lielākajiem privātajiem nodarbinātības dienestiem, kas ir aktīvi Eiropas darba tirgū, varbūt ir iespējams iztikt bez lielām papildu personāla izmaksām, taču tad, ja ES sistēma kļūst par vēlamo variantu daudz nozīmīgākam PND skaitam, būs nepieciešams palielināt personālu, kas strādā ar *EURES* tīklu.

6. IESPĒJU SALĪDZINĀJUMS

Mērķi	1. iespēja: Nekādi pasākumi	2. iespēja: Lisabonizācija	3. iespēja: Jauna Regula	4. iespēja: Jauna Regula plus ES partnerattiecību nolīgumi
Panākt <i>EURES</i> portālā faktiski pilnīgu brīvo darbvieta piedāvājumu ar vieglu piekļuvi tām pašām brīvajām darbvieta darba meklētājiem visā Eiropā (...)	Stagnācija – Nav paredzams brīvo darba vietu skaita pieaugums, izņemot brīvprātīgo centienu gadījumā	Pozitīvi + Potenciāls brīvo darba vietu skaita pieaugumam, ja ir ieviesti īstenošanas akti par vairāku datu koplietošanu	Ļoti pozitīvi ++ Pastiprināts pienākums dalībvalstīm darīt pieejamas visas brīvās darbvieta Sadarbība ar privātiem nodarbinātības dienestiem valsts līmenī nodrošina	Īpaši pozitīvi +++ Pastiprināts pienākums dalībvalstīm darīt pieejamas visas brīvās darbvieta Bez iespējas papildu brīvo darbvieta nodrošināšana pēc ES nolīgumiem ar galvenajiem

			papildu brīvo darbvieta iespēju	privātajiem nodarbinātības dienestiem visā Eiropā
(...) kopā ar plašu CV sarakstu, no kura reģistrēti darba devēji var pieņemt darbā	Stagnācija – Nav paredzams CV skaita pieaugums, izņemot brīvprātīgo centienu gadījumā	Pozitīvi + Potenciāls CV skaita pieaugumam, ja ir ieviesti īstenošanas akti par vairāku datu koplietošanu	Ļoti pozitīvi ++ Pienākums dalībvalstīm darīt pieejamu CV informāciju Sadarbība ar privātiem nodarbinātības dienestiem valsts līmenī nodrošina papildu centienu iespēju	Īpaši pozitīvi +++ Pienākums dalībvalstīm darīt pieejamu CV informāciju Bez iespējas papildu centienu nodrošināšana pēc ES nolīgumiem ar galvenajiem privātajiem nodarbinātības dienestiem ES līmenī
Dot iespēju <i>EURES</i> portālam veikt labu automatizētu brīvo darbvieta, darba pieteikumu un CV atbilstības noteikšanu, tulkotot visās ES valodās un gūstot izpratni par valsts līmenī nepieciešamajām prasmēm, kompetenci, profesiju un kvalifikāciju	Pozitīvi + Labas atbilstības noteikšanas iespēja, pieņemot, ka <i>ESCO</i> standarti brīvprātīgi tiks ievēroti vairumā, ja ne visās dalībvalstīs	Pozitīvi + Labas atbilstības noteikšanas iespēja, pieņemot, ka <i>ESCO</i> standarti brīvprātīgi tiks ievēroti vairumā, ja ne visās dalībvalstīs	Ļoti pozitīvi ++ Jauns pienākums kartēšanai saistībā ar <i>ESCO</i> nodrošinās labu automatizētu atbilstības noteikšanu gan ES mērogā, gan dos labumu visām dalībvalstīm valsts līmenī	Ļoti pozitīvi ++ Jauns pienākums kartēšanai saistībā ar <i>ESCO</i> nodrošinās labu automatizētu atbilstības noteikšanu gan ES mērogā, gan dos labumu visām dalībvalstīm valsts līmenī
Padarīt pamatinformāciju par <i>EURES</i> tīklu pieejamu visā Eiropas Savienībā ikvienam darba meklētājam vai darba devējam, kas meklē klientu pakalpojumus pieņemšanai darbā, un pastāvīgi piedāvāt jebkurai ieinteresētajai personai piekļuvi <i>EURES</i> tīklam	Neitrāli 0 Paredzams, ka tiks turpināti atsevišķi centieni veikt integrēšanu saskaņā ar valsts vajadzībām un organizatorisko struktūru	Neitrāli 0 Paredzams, ka tiks turpināti atsevišķi centieni veikt integrēšanu saskaņā ar valsts vajadzībām un organizatorisko struktūru	Pozitīvi + Vienlīdzīga attieksme pret darba ņēmējiem un darba devējiem un kopēja pieeja pamatinformācijai un tam, kam jādod piekļuve <i>EURES</i> tīklam visās ES valstīs	Pozitīvi + Vienlīdzīga attieksme pret darba ņēmējiem un darba devējiem un kopēja pieeja pamatinformācijai un tam, kam jādod piekļuve <i>EURES</i> tīklam visās ES valstīs
Palīdzēt visām	Neitrāli	Neitrāli	Pozitīvi	Pozitīvi

šādām ieinteresētām personām ar atbilstības noteikšanu, pieņemšanu darbā un iekārtošanu darbā, izmantojot <i>EURES</i> tīklu	0 Paredzams, ka turpināsies atsevišķi centieni nodrošināt mobilitātes atbalsta pakalpojumus saskaņā ar attiecīgās valsts interpretāciju	0 Paredzams, ka turpināsies atsevišķi centieni nodrošināt mobilitātes atbalsta pakalpojumus saskaņā ar attiecīgās valsts interpretāciju	+	+
Atbalstīt <i>EURES</i> tīkla darbību, apmainoties ar informāciju par valstu darbaspēka pārpalikumu un nepietiekamību un koordinējot darbības visās dalībvalstīs	Neitrāli 0 Iespēja pamatoties uz kopēju pieeju plānošanai saskaņā ar 2012. gada lēmumu	Neitrāli 0 Iespēja pamatoties uz kopēju pieeju plānošanai saskaņā ar 2012. gada lēmumu	Pozitīvi + Visaptverošs regulējums par informācijas apmaiņu un <i>EURES</i> darbības koordināciju	Ļoti pozitīvi ++ Visaptverošs regulējums par informācijas apmaiņu un <i>EURES</i> darbības koordināciju Papildu datu nodrošināšana pēc ES partnerattiecību nolīgumiem ar galvenajiem privātajiem nodarbinātības dienestiem ES līmenī
Efektivitāte	0	+	++	– Bažas saistībā ar Komisijas lomu un Komisijas un atsevišķu dalībvalstu savstarpējām attiecībām
Izmaksas	Nav papildu izmaksu	Nav papildu izmaksu	Papildu izmaksas dalībvalstīm un Komisijai	Papildu izmaksas dalībvalstīm un Komisijai

Tikai 3. un 4. iespēja radīs papildu pozitīvas ietekmes. Saskaņā ar 4. iespēju šādu ietekmju varbūtība ir daudz lielāka, ņemot vērā situāciju, kā *EURES* tīkls tiks atvērts. Tomēr šajā posmā, kad *EURES* attīstās kā Eiropas valstu darba tirgus darbības nodrošināšanas instruments, 4. iespējas īstenošana rada virkni problēmu, kas skar Komisijas lomu un Komisijas un atsevišķu dalībvalstu savstarpējās attiecības. Kaut gan šo iespēju nevar izslēgt nākotnē, šajā vai nedaudz citādā veidā, tā ir uzskatāma par piesardzīgu, lai vispirms īstenotu visaptverošu *EURES* reformu un pēc pārskatīšanas izvērtētu nepieciešamību nodrošināt vairāk integrētu risinājumu. Līdz ar to 3. iespēja ir uzskatāma par visefektīvāko un tāpēc labāko risinājumu.

7. UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Tiks pastiprināti esošie pasākumi datu vākšanai un informācijas koplietošanai *EURES* tīklā ievadēm, izvadēm un rezultātiem. Lai pastiprinātu datu vākšanu izvadēm un rezultātiem, tiks izmantots kopēju indikatoru kopums, kas tiks pievienots esošajiem datu avotiem, tādiem kā iepriekš minēto ikmēneša ziņojumu jauni avoti, klientu apmierinātības aptaujas valstu līmenī. Izstrādes VND ietvaros, ieskaitot modernizāciju un operāciju efektivitāti, tiks uzraudzītas VND tīkla darbības ietvaros un savstarpējās apmācības programmas VND-VND dialogā. *EURES* attīstībā ir paredzēta iekļaušana VND ietvaros, jo īpaši attiecībā uz *EURES* pakalpojumu integrēšanu. Izmantojot attiecīgi savākto informāciju, Komisija reizi divos gados iesniegs īstenošanas ziņojumu. Paveiktā novērtējums, izskatot jaunās Regulas efektivitāti, tiks sagatavots 5 gadus pēc tās pieņemšanas.